

Azərbaycan yeni dünya düzənində da

Buna xalq-ıqtidar birliyimiz, iqtisadi müstəqilliyimiz,

Əvvəli 1-ci səh.

Bütün bu rəqəmlər yalnız keçən ilin rəqəmləri deyil. Bu rəqəmlərin teməlinde uzunmüddətli iqtisadi strategiyamız dayanır. Keçən il biz bu strategiyanın çox gözəl nəticələrini görmüşük.

Bu ilə gəldikdə isə bu ilin bütçəsi, - bu da keçən ildə eldə edilmiş nailiyyətlərin hesabınadır, - tarixdə ən böyük bütçə olacaq. Bütçə xərcləri təxminən 30 milyard manata çatacaq. Müharibədən təzə çıxmış ölkə üçün bu nailiyyətlər, doğrudan da, onu göstərir ki, iqtisadi sahədə çox gözəl mənzərə vardır. Bu il həm investisiya layihələri icra ediləcək azad olunmuş torpaqlarda, həm də ölkəmizin bütün yerlərində islahatlar davam etdirilecek. Bu islahatların neticələrini biz görürük. Təkcə vergi orqanları keçən il proqnozdan əlavə təqribən 1,4 milyard manat vəsait yiğə bilmişlər. Sahibkarlar artıq yeni, şəffaf münəsibətlər qaydalarına öyrəşiblər və bunu alıqlışlayırlar. Yəni, ümumiyyətə, ölkəmizdə gedən saflaşma və şəffaflıq siyasetimiz bütün sahələrdə özünü göstərir. Təbii ki, iqtisadi sahə istisna deyil.

"ARB 24" kanalından Rasim ŞƏRİ-FOV: Cənab Prezident, Sizin qeyd etdiyiniz iqtisadi artım templərinin qurunun sahəsində eyni zamanda hər il ölkəmizdə əhalinin sosial rifah halının, maddi güzəranının daha da yaxşılaşdırılması, gücləndirilməsi ilə bağlı bir sıra layihələr icra olunur. Elə ötən il də bu layihələri biz müşahidə etdik. Xüsusən də ötən ilin sonunda yüz minləri əhatə edən bir sosial paket reallaşdırıldı. Bilmək istərdik, çətin proqnozlaşdırılan bu il ərzində Azərbaycan hökumətinin iqtisadi, sosial layihələrlə bağlı hansı planları, hansı strategiyası var?

- Bilirisiniz, bizim, ümmümiyyətlə, iqtisadi və sosial sahədə siyasetimiz bir-birini tamamlayır. Çünkü bir çox ölkələrin təcrübəsinə nəzər saldıqda görürük ki, o ölkələrdə ki, yalnız elmi əsaslarla təsbit edilmiş iqtisadi model həyata keçirilir, o ölkələrdə, adətən, əhalı bundan əziyyət çəkir. Çünkü prinsip etibarılı eger tarixə nəzər salsaq görür ki, iqtisadi islahatlar, əsaslı həlli istəniləndi islahatlar, həm cəmiyyətin, həm də ölkənin məsələlərini təhlükəsizləşdirir, həm də əməkhaqqını qorur.

lar, yeni köklü iqtisadi islahatlar bir çok hallarda insanların rifah halına mənfi təsir göstərir. Ancaq Azərbaycanda biz eله siyaset aparırıq ki, sosial sahə daim diq-qət mərkəzində olsun ve köklü iqtisadi islahatlar insanların güzəranına mənfi təsir göstərməsin. Düzdür, istisnalar olub. Bildiyiniz kimi, bir neçə il bundan əvvəl biz çox ağır bir addımın atılmasına məcbur idik. Manatın qiymətdən düşməsi insanların rifah halına mənfi təsir göstərmişdi. Amma o addımı biz mütləq atmalı idik. Çünkü əgər biz o addımı atmasaydıq, bütün valyuta ehtiyatlarını xərcleyə bilərdik. Onsuz da bu addımın ge- Diger instrumentlər var və biz onlardan istifadə edirik. Azərbaycan xalqı emin ola bilər ki, imkan daxilində, imkan yarandıqça biz əlavə yiğilmiş vəsaiti, ilk növbəde, sosial məsələlərə yönəldəcəyik. Necə ki, mən qeyd etdiyim kimi, vergi orqanları proqnozdan 1,4 milyard manat vəsait artıq toplayıblar, 1,5 milyard manatlıq sosial paket dərhal təmin edildi. Yəni əlavə yiğilmiş bütün vəsait yalnız sosial layihələrə istiqamətləndirildi və bu bir daha bizim sosial sahəyə nə qədər böyük önəm verdiyimizdən xəbər verir.

HÜSEYNOV: Cənab Prezident, az önen

Bankın valyuta ehtiyatları büyük dərəcədə tükənmişdi. Təqribən 10 milyard dollar vəsait manatın sabit saxlanması istifadə edilmişdi. Netice etibarilə Mərkəzi Bank manatı sabit saxlaya bilmədi və biz 10 milyard dollar valyutani itirdik.

Yeni belə hallar olub. Amma mənim prezidentlik dövründə mən tək bu hali yada sala bilərəm. Bu hal, bu addım qəçilməz idi. Amma prinsip etibarilə bizim siyasetimizin təməlində, mərkəzində insan amili olduğu üçün daim sosial sahə-yə xüsusi diqqət göstərilir. Həm maaşların, pensiyaların, təqaüdlerin qaldırılmasına, həm də sosial obyektlərin yaradılmasına, şəhid ailələrinə, keçmiş məcburi köçkünlərə diqqətin göstərilməsi kimi sosial paket imkan verirdi ki, biz iqtisadi islahatları uğurla həyata keçirək. Ötən il qəbul edilmiş qərarın məqsədində bu amil dayanır. Çünkü çörəyin qiymətinin qalxması qəçilməz idi. Dünyada taxılın, bugdanının qiyməti kəskin artıb. Bizim əsas təchizatçı Rusiya tərefidir. Ona görə ki, ən ucuz bugdanı biz Rusiyadan alırıq. Orada həm qiymətlər, həm də ixrac rüsumları artmışdır və artmaqda davam edir. Təbii ki, biz çörəyin qiymətini sənəti şəkildə əvvəlki seviyyədə saxlaya bilməzdik. Bunu nəzərə alaraq və evni za-

məzdik. Bunu nəzərə alaraq və eyni zamanda dövlət orqanlarının tənzimləyici rolunu gücləndiririk ki, burada sünii qiyamet artımı olmasın, möhtəkirlik olmasın. Eyni zamanda çox geniş sosial paket də həyata keçirildi. Bildiyiniz kimi, minimum əməkhaqqı 20 faiz, minimum pensiya 20 faiz, təqaüdlər, sosial müavinətlər artırılıb. Büttövlükdə bu, bizə 1,5 milyard manat vesaite başa geldi və əhatə dairəsi 2 milyon insandan çoxdur. Biz hesab edirik ki, bu artan maaşlar çörəyin qiymətinin qalxmasının təzminatı kimi qiymətləndirilə bilər və bu addım birinci dəfə deyil atılır. Biz müntəzəm olaraq maaşları qaldırırıq. Əger misal üçün, son 10 ilin tarixçəsinə nəzər salsaq, görərik ki, minimum əməkhaqqı nə dərəcədə arrib. Bu bizi qane edir? Əlbette ki, yox. Ancaq bəzək imkan daxilində bütün işləri aparmalıyıq. İnsanların sosial rifahının yaxşılaşdırılması üçün kompleks tədbirlər görülür. Maaşların və təqaüdlərin artırılması bunun bir hissəsidir.

Diger instrumentlər var və biz onları-

Digər instrumentlər var və biz onlardan istifadə edirik. Azərbaycan xalqı əmin ola bilər ki, imkan daxilində, imkan yaradıqca bız əlavə yiğilmiş vəsaiti, ilk növbədə, sosial məsələlərə yönəldəcəyik. Necə ki, mən qeyd etdiyim kimi, vergi orqanları proqnozdan 1,4 milyard manat vəsait artıq toplayıblar, 1,5 milyard manatlıq sosial paket dərhal təmin edildi. Yəni əlavə yiğilmiş bütün vəsait yalnız sosial layihələrə istiqamətləndirildi və bu bir daha bizim sosial sahəyə nə qədər böyük önem verdiyimizdən xəber verir.

ce dünya bazارında buğdanın qiyməti məsələsinə toxundunuz və eləcə də qeyd etmək lazımdır ki, digər ərzaq növlərində də Azərbaycanın idxlə etdiyi ərzaqlar var və dünyada ərzağın bahalaşması prosesi gedir. BMT-nin hesabatına görə, 21 faizə yaxın bahalaşma müşahidə olunur. Bu, pandemiyanın nəticələridir. Azərbaycanın ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi üçün hansı addımların atılmasını vacib hesab edirsınız?

- Bu, ən vacib məsələlərdən biridir. Bu məsələ ilə bağlı mən uzun illər fəaliyyət göstərirəm və hökumətə dəfələrlə tapşırıqlar vermişəm. Biz imkan daxilində bu məsələnin həlli ilə bağlı hesab edirəm ki, lazımı addımları atırıq. Amma biz reallığı nəzərə almalıyıq. Azərbaycanda adambaşına düşən torpaq sahəsi qonşu ölkələrə və bir çox ölkələrə nisbetdə daha azdır. Nezərə alsaq ki, uzun illər ərazimizin təxminən 20 faizi işğal altında idi, nəzərə alsaq ki, ərazimizin bir hissəsi iqlime görə, torpağın keyfiyyətinə görə kənd təsərrüfatı üçün yararsızdır, elbəttə, bu, bizim işimizi çətinləşdirir. Yəni bu, reallıqdır və bəzən bu reallıqdan kənara çıxa bilmərik. Yəni bu bizim coğrafi vəziyətimizdir.

Eyni zamanda uzun iller ərzində bizim torpaqlarımızla yanaşı, çaylarımızda işgal altında idi və ermənilər o çayların məcralarını dəyişdirərək, xüsusilə Tərtərçayın suyunu kəsərək bizi bu imkanlardan məhrum edirdilər. Suvarma da ərzaq təhlükəsizliyi üçün əsas amillərdən biridir. Buna baxmayaraq, biz fəal çalışırdıq və eyni zamanda ixracla da bağlı addımlar atılmalı idi. Mən misal gətirdiyim rəqəmlər, o cümlədən kənd təsərrüfatı ixracı hesabına əldə edilib. Əger biz sovet dövrüne baxsaq, görərik ki, o vaxt Sovet İttifaqında vahid kənd təsərrüfatı və xalq təsərrüfatı kompleksi

sərrüfatı və xalq təsərrüfatı kompleksi var idi, bölgü aparılırdı. Azərbaycan pambıq, üzüm, tütün, meyvə-tərəvəz istehsal edirdi və et, süd, buğda idxlə olunurdu Rusiyadan, Ukraynadan, Belarusdan. O vaxt biz özümüzü, ümumiyyətlə, bu əsas ərzaq məhsulları ilə təmin edə bilmirdik. Ona görə bizim qarşımızda iki vəzifə dayanmışdı. Birincisi, ərzaq təhlükəsizliyini maksimum dərəcədə təmin etmək ki, özümüzü kənarda başqa ölkələrdə yaranmış böhrandan sığortalayaq. İkincisi, ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişaf etdirmək ki, həm məşğulluğu, eyni zamanda yerli istehsalı və ixracı artırıraq. Ona görə bu gün də bu vəzifə gündelikdədir.

Ənənəvi kənd təsərrüfatı məhsullarının yetişdirilməsinə fikir versək, deyə bilərem ki, son 15 il ərzində meyvə istehsalı Azərbaycanda 2 dəfə artıb. İki dəfə, yəni çox böyük rəqəmdir. Üzüm istehsalı da həmçinin 2 dəfə artıb, tərəvəz istehsalı artıb. Pambıq istehsalı dəfələrlə ar-

pambıqçılığı diriltdik və qeyri-neft ixracatında pambığın nisbəti ilden-ilə artır. Eyni zamanda biz özümüzü əsas ərzaq məhsulları ilə təmin etmək üçün praktiki addımlar atdıq. Məsələn, bu gün mal ətinə əgər baxsaq, biz özümüzü təqrübən 90 faiz səviyyəsində təmin edirik, qoyun eti ilə 100 faiz. Azərbaycan heç vaxt süd istehsal etmirdi və bizdə ənənəvi olaraq mal-qaranın cinsi südcülük üçün əlverişli deyildi. Ona görə biz cins mal-qaranın alınmasına böyük vəsait xərclədik və bu gün Azərbaycanda əgər 1 milyondan çox iribuyuzlu mal-qara varsa, onun ar-tıq 70 mini cins mal-qaradır. Son illər ərzində getirdiyimiz və Azərbaycanda müəyyən tədbirlərin nəticəsində yetişdirilmiş cins mal-qaradır ki, bir neçə ildən sonra onların, əlbette, sayı artacaq. Ona görə məsələn, süd və süd məhsullarının istehsalında biz 80 faizə çıxa bilmışik. Həmçinin toyuq əti istehsalında da 80 faizə çıxa bilmışik. Yəni heç vaxt tarixdə - sovet dövründə və müstəqillik dövründə bu rəqəmlərə biz çıxmamışıq. Amma yənə də özümüzü biz hələ ki təmin edə bilmirik və xüsusilə buğda ilə. Biz təqrübən 3,3 - 3,4 milyon ton buğda istehlak edirik. Onlardan cəmi 2 milyonu Azərbaycanda istehsal edilir. Qalanını idxl edirik və əgər mən bu gün desəm ki, biz 100 faiz özümüzü ərzaq buğdası ilə təmin edə bilerik, yaqın ki, indiki şəraitdə sehv olar. Amma çalışmalıyıq ki, yerli istehsal artsın, ilk növbədə, məhsuldarlıq hesabına. Çünkü bu gün taxılçılıqda məhsuldarlıq 32 sentnerdir, yəni 3,2 tondur. Əgər bu rəqəm 4 tona, 4,5 tona çat-sa, bu mümkündür, çünki iri fermer təsərrüfatlarının bəzilərində 7 tondur, bəzilərində 6 tondur. Mən bu təsərrüfatlar da olmuşam və bu təsərrüfatların yaradılmasında da feal iştirak etmişəm. On-da biz mövcud əkin sahələrində özümüzü maksimum dərəcədə ərzaq buğdası

Biz azad edilmiş torpaqlarda vaxt itir-mədən əkin işlərinə başlamışıq və böyük vəsait səfərber etmişik, özəl şirkətlərə, fermerlərə təlimat vermişik və artıq orada əkin işləri başlanıb. Amma biz onu da bilməliyik ki, azad edilmiş torpaqlar sovet dövründə daha çox heyvan-darlıq üçün istifadə olunurdu. Yəni orada - dağlıq ərazilərdə, xüsusilə Kəlbəcər, Laçın, Zəngilan rayonlarında bitkiçiliklə məşğul olmaq ənənəsi olmayıb. Orada üzümçülük, tütüncülük, heyvandarlıq, pambıqçılıq inkişaf etmişdi. Ermənilər işğal dövründə 100 min hektarda taxıl əkirdilər və təqribən 100 min tona yaxın buğda əldə edirdilər. Yəni bu, Ermənistən üçün böyük rəqəmdir. Amma bizim üçün bu, böyük rəqəm deyil. Əgər azad edilmiş mövcud torpaqlarda taxılçılıq üçün yararlı olan və məqbul sayılan yerlərdə əkin aparılsa, indiki məhsuldarlıqla

türmək mümkündür. Yəni bu da reallıqdır. Yəni bu, bizim kəsirimizi, 1,3 milyonluq kəsirimizi örtmür. Onu da bilmeлиyik ki, əshali artır, ildən-ile tələbat artır, pandemiyaya görə ölkəmizə xarici vətəndaşların gelişində azalma olub. Pandemiyadan sonra yenə də milyonlarla turist geləcək. Ona görə özümüzü demografik perspektivləri nəzərə alaraq təmin etmək üçün biz ancaq müasir texnologiyalar, müasir suvarma sistemləri, iri fermər təsərrüfatları yaratmalyıq. Kiçik fermər təsərrüfatlarına indi kömək göstərilir, subsidiyalar və metodik tövsiyələr verilir. Bu işi də təkmilləşdirməliyik. İstisna edilmir ki, biz artıq bu məsələ ilə də məşğul olmağa başlamışiq - başqa ölkələrdə taxılçılıq üçün məqbul olan münbit torpaqları icarəyə götürüb, orada məhsul yetişdirmək və Azərbaycana getirmək. Ona görə bu, real mənzərədir. Bizim istəyimizlə imkanlarımız bu gün üst-üstə düşmür. Ona görə hər kəs bu real vəziyyəti bilməlidir və nə mümkünse biz edirik. Mən demək olar ki, gündəlik formatda bu işlərlə məşğul oluram. Ümid edirəm ki, ölkəmizdə, o cümlədən kənd təsərrüfatında aparılan islahatlar, iqticadı mühitin və biznes mübitinin vəx-

İqtisadi mühitin və biznes mühitinin yaxşılaşdırılması sayesində biz böyük dərəcədə bu məqsədlərə çatacaqıq. Hər halda biz bugdadan başqa digər əsas ərzaq məhsulları ilə özümüz-özümüzü təmin etməliyik, mən buna inanıram.

Real TV-dən Səbinə AĞAYEVA: Cənab Prezident, ikinci Qarabağ müharibəsi başlayanda da, başa çatanda da Siz Hərbi Hospitala yollandınız və yaralıların yanında oldunuz, bu gün də onların yanındasınız. Təkcə onların yox, ümumiyyətlə, şəhid ailələri, müharibə əllişlərinə dövlətin qayğı və diqqətini və onların sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işləri necə qiymətləndirirsiniz?

- Mən bütövlükdə deyə bilərəm ki, bu sahədə Azərbaycan dünya miqyasında öz modelini ortaya qoyur. Çünkü dünya- da bir çox ölkələr müharibə şəraitində olublar. O ölkələrin təcrübəsini biz bili- rik, öyrənirik. Görürük ki, Azərbaycanda şəhid ailələrinə, qazilərə və müharibə- dən əziyyət çekmiş insanlara göstərilən diqqət, doğrudan da, nümunəvi sayıla bilər. Çünkü elə təşəbbüsler irəli sürürlər ki, başqa ölkələrdə biz buna rast gəlmirik. Misal üçün, şəhid ailələrinə, müharibə əlliillərinə dövlət tərəfindən mənzillərin verilməsi. Bu, bizim təşəbbüsümüz idi. Bu günə qədər bu kateqoriyadan olan 10 minə yaxın insan mənzillərlə təmin edi- lib. Minik avtomobiləri verilir, 7400 avto- mobil verilib. Növbədə duranlar, yeni Birinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçıları və qaziləri artıq yaxın gələcəkdə tam tə- min ediləcəklər. Təkcə keçən il Birinci

və qaziləri evlərlə təmin edilib. Onlardan 850 nəfəri mənzillərlə təmin edilib, ikinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçıları, yeni qaziləri və şəhid ailələri, onlar da 750 mənzil verilib, bu proses davam etdirilir. Hesab edirəm ki, Birinci Qarabağ müharibəsində iştirak etmiş bu kateqoriyadan olan insanlara, bəlkə də, iki il ərzində, tam, yeni növbədə duranlara mənzillər veriləcək. İkinci Qarabağ müharibəsində həmçinin yaxın bir neçə il ərzində bu şərait yaradılacaq. Yəni bir daha demek isteyirəm ki, bu, sərf bizim təşəbbüsümüzdür. Biz bunu heç yerdə görməmişik, bu təcrübəni heç yerdən gətirməmişik. Sadəcə olaraq, bu həssas kateqoriyadan olan insanlara müəyyən dərəcədə təselli vermək və onların dərdinə şərik olmaq üçün biz bu addımı atırıq. Əlbəttə, bu, böyük vəsait tələb edir. Indi hər kes bilir ki, bir mənzilin qiyməti neçəyə başa gəlir və bu, bündə üçün böyük bir yükdür. Amma biz bu yükün altına girmişik və sona qədər bu işi aparacaqıq, bu kateqoriyadan olan ta axırıcı insan mənzillə, avtomobile təmin oluna na qədər bu məsələ ilə məşğul olacaqıq.

Eyni zamanda şəhid ailələrinin sosial təminatı da yaxşılaşır. Onlara nə-

şal tommatı da yaxşılaşır. Onlara həzərde tutulmuş müavinətlərin məbləgi müntəzəm olaraq artırılır. Biz daim onları diqqət mərkəzində saxlayacaqıq. Bu kateqoriyadan olan insanları, xüsusilə ikinci Qarabağ mühəribəsindən sonra işlə təmin etmək üçün Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə təlimat verilib. Artıq bu prosesə start verilib. Müharibə zamanı əlini, qolunu, ayağını itirmiş qazilərə ən müasir protezlər təqdim edilir. Bu proses artıq başa çatmaq üzərdir. Onları normal həyata qaytarmaq üçün biz bunu edirik, özü də bu protezlər ən son texnologiyadır. Yeni Avropanın en qiymətli, ən bahalı, ən son texnologiyası olan protezlərdir ki, insan normal yaşaya biler, yeriye biler, futbol oynaya biler. Hətta indi əlini, qolunu itirmiş insan da artıq normal həyata qayıda biler. Yeni bu, əsas faktorlardır. Əlbəttə ki, bu siyaset və mənim bu kateqoriyadan olan insanlarla daim temaslarım cəmiyyətə de göndərilən çox ciddi siqnalıdır. Görürəm ki, cəmiyyətdə də bu kateqoriyadan olan insanlara xüsusi isti münasibət var. O cümlədən biznes strukturları, onlara da mən dəfələrlə müraciət etmişəm ki, bu kateqoriyadan olan insanlara qayğı göstərsinlər, hərəsi imkan daxilində - həm işlə təmin etmək üçün, həm onlara maddi yardım göstərmək üçün. Yeni özləri bu təşəbbüsü göstərsinlər. Bütövlükdə, hesab edirəm ki, cəmiyyətdə bu məsələ ilə bağlı çox düzgün istiqamət var, vahid fikir var. Hər birimiz imkan daxilində bu insanlara daim yardım etməliyik. Atasız qalan uşaqlara

təşəbbüs göstərən ölkə olacaq

siyasi iradəmiz və dinamik inkişafımız imkan verir

- Cənab Prezident, icazənizle, mühərbiyədən sonrakı məsələ ilə bağlı fikirlərinizi daha da genişləndirərdik. Siz qeyd etdiniz ki, sosial dəstək tədbirləri görürlür. Eyni zamanda ötən ilə nəzarət salıldıqda görürük ki, Siz tarixə ekskursiya etdiniz, yəni biz tarixə baxsaq görür ki, mühərbiyədən sonrakı tərəfə-yenidənqurunur üçün bir çox planlar hayata keçirilib. Beynəlxalq donorların destəyindən istifadə olunub. Azərbaycan öz resurslarına güvənib, təbib ki, burada təkcə maliyyə resurslarından səhərli getirir. Ötənlikli işlərin davamı olaraq bu il işğaldan azad olunan ərazilərdə hansı işlərin görülməsi nəzərdə tutulur?

- Keçən il çox böyük program icra edilmişdir. Bu işləri sadalamaq üçün çox vaxt lazımdır. Amma əsas məsələlər mən bir daha qeyd etməliyim. Azərbaycan vətəndaşları gərçək, mühərbiyədən çıxmış ölkələrin təcrübəsinə nəzarət salırdıqda bu, doğrudan da, miqyası baxımdan tarixboyu en geniş-miqyaslı programdır. Bu programın qeyd etdiyiniz kimi, özülliyi nadir ki, biz heç kimdən yardım istəmedən və almadan öz vesaitimiz həsinə bunu hayata keçirir. Əlbəttə ki, burada da ardıcılıq olmalı idi. Bu ardıcılıq məntiqə əsaslanmalı idi. İlk növbədə, nə lazımdır? İlk növbədə, minlərdən təmizləmə işləri aparılmışdır. Bu sahədə hem ANAMA, hem Müdafüə Nazirliyi fəaliyyəti, eyni zamanda Fövgələde Hallar Nazirliyi. Bu proses gedir. Əfsuslar olsun ki, bu günə qədər biz insanları itiririk. Mühərbiyədən sonra 200-ə yaxın Azərbaycan vətəndaşı - mülli ki, hər bir vətəndən yəhələnmiş, ona qədər saxlamışdır.

Tarixi abidələrin berpasi. Suşa şəhərində, görün, nə qədər böyük işlər görüllər. Eyni zamanda Ağdam, Zəngilan, Hadrət, Daşaltı məscidlərinin temeli qoyulub və temir işlərinə start verilib. Yeni binalar sadaladıqda özün çox vaxt lazımdır. Deye bilerim ki, men bezen xoşagelmez hallar haqqında sizden öyrənirəm, sizdən bəxəberi turutam və dərhal reaksiya verilir. Deye bilerim ki, bəzən qədər məlumatlar edirəm, bəzən qələmənən qəzəbədən təsdiqlənir. Ele məlumatlar var ki, onlar qərzi xarakter daşıyır. Amma məlumatların mütləq eksəriyyəti təsdiqlənir və dərhal ölçü götürülür. Ona görə dövlət memuruları bilməlidirlər, onların işinə toxucu Prezident Administrasiyası yox, hem ictimaiyyət, hem de media nümayəndələri nezərdə edir.

Hesab edirəm ki, vacib amillərən biri de korupsiya üçün meydani dəraldırmadır. Burada da, əlbəttə ki, institusional tədbirlər görülməlidir, səffaflıqla bağlı, hesabatlılıqla bağlı eləvə addımlar atılmalıdır. Buna sədət sözü desem - bütün sahələrdə ASAN modeli tətbiq ediləlidir. Cənab ASAN modeli artıq sıqmadan çıxmış bir modeldir. O da bizim təşəbbüsümüz id. Biza qədər bu cür, bu miqyasda və bu ehtədə oxsar bir xidmet sahəsi olmamışdır. Bunu da tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Cünki hər seyəsəsi olmalıdır və ora qayğıdacaq insanlar en yaxşı şəraitlə təmin edilməlidir. Cənab bu insanlar 30 il ərzindən təşəbbüsümüz id. Biza qədər bu cür, bu miqyasda və bu ehtədə oxsar bir xidmet sahəsi olmamışdır. Bunu da tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Cünki hər seyəsəsi olmalıdır və ora qayğıdacaq insanlar en yaxşı şəraitlə təmin edilməlidir. Cənab bu insanlar 30 il ərzindən təşəbbüsümüz id. Biza qədər bu cür, bu miqyasda və bu ehtədə oxsar bir xidmet sahəsi olmamışdır. Bunu da tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərənək, onlar bundan sonra rahat yaşasınlar. Ona görə həm vaxt itirməməliyik, həm de tələsməməliyik. Hər şey əsası olsun. Həm tez edək, yəni zamanda telesənliklə yox vermemək. Ona görə bəzən hər həmənişə Vətən həsrəti ilə, öz torpaqlarının həsrəti ilə yaşasmışdır. Biz elə şəraitlətəməliyik, hər bir şəhərə

Azərbaycan yeni dünya düzənində də

Buna xalq-iqtidar birliyimiz, iqtisadi müstəqilliyimiz,

Əvvəl 3-cü sah.

Amma men qarantiya vera bilmərəm ki, bu, altı aydan sonra da eyni olacaq. İstəmir, yaşı, onda olmasın, onda görürəm ki, bu.

Cox üzr istayıram, qisa bir deqiqədən təhlil apardıq, yəni Ermenistan tərəfindən davamlı texbiratlar, inkişaf hakimiyətin hərəkatlarında mütərəddidlik, qeyri-davamlı proseslərin baş vermesi. Qeyd etdiyiniz məsələ - sülh sazişi və ölkənin bir-birinə arzalarını tanıma məsaləsinin, fikrinizə, perspektivi görünür, yoxsa yox?

- Yox, men bunu görmürem. Cünki

Ermenistan tərəfindən hełlik her hansı bir cavab verilməyi bu təklife. Kommunikasiyanın açılması ilə bağlı artıq cavab verilir. Baxmayaraq ki, biz bu məsələni gündəliyə salanda ona da etiraz edirdik. İndi her kas bunu yaxşı xatırlayır ki, ham demir yoluñun tikintisine, xüsusi avtomobil yoluñun tikintisine etiraz edirdikler ve deyirdik ki, yox, bu olmayaç. Sonra men məsahibərimin birində dedim ki, istəsə də, istəməsə biz bunu edecəyik. Bunu, deyəsən, aprel ayında demisdim və netice etibarlındı avtomobil yoluñun, Azərbaycanla, Naxçıvan Muxtar Respublikası arasındaki avtomobil yoluñun cəkilişinə de rəqizliyə verib. Yeni men demək istəməm ki, biz onları məcbur etmişik, biz heç bir zor tətbiq etməmişik. Ola biler ki, bizim, necə deyərlər, siyasi addımlarımız, diplomatik addımlarımız, eyni zamanda bölgədə gələn proseslər göstərir ki, buna artıq təkcə Azərbaycan yox, bax, çox region ölkələri istayırlar. Ona görə buna tarixəye nəzər salsaq görük ki, Ermenistanın mövqeyində deyışkilik baş verir. Ona görə istisna edilmiş ki, bu gün inkar etdiyi sülh müqaviləsinin imzalanmasına da ne vaxtsa hazır olacaq. Ancaq yəne de deyirəm, elə bilməsərlər ki, biz daim onlardan şübhə tələb edeceyik. Biz, sadəce olaraq, regionun geleceyi naminə və məhərabə riskinin sıfır endirilmesi naminə bu təklifi edir. Yəne de deyirəm, eger Ermenistan buna hazır deyilsə, onda bu, olmayaç. Olmasa ne olacaq? Heç ne. Buz ne itirəcəyik? Heç ne itirəcəyik, ne bu gün, ne sabah. Beləkə də ekinə. Amma itirən tərəf Ermenistan olacaq.

Cənab Prezident, bu gün biz açıq-ashar görürük, Siz də dəfələrə vurğulamışınız ki, Qarabağ münaqışası artıq keçmişdə qalıb. Sübəhəz, bu, yeni geostrisi reallıq yaradır. Sizin reyinən nəcədir, bəzi ölkələrin, beynəlxalq təşkilatların, siyasi liderlərinin bə yəni reallığın neqəbət etmələri Sizi qane edirmi?

- Belli, demisəm ki, məhərabənin başa çatmasından bəi il keçəndən sonra beynəlxalq birliyin reaksiyası meni qane edir. Lakin demisəm ki, bax, çox cəhətdən bizim fealiyyətimiz neticəsindən baş verib. Ona görə ki, məhərabə qurtaran dan sonra, elə ertesi gün nəmin tapşırıqına baxın, məhərabənin nəticələri bütün beynəlxalq birlik tərəfindən qəbul edilsin. Yəni bizi, bəzək deyək, bir çox üzvlərinin tərəfindən təşviç edən, onlarla qarşılaşırıqdan sonra, elə ertesi gün nəmin tapşırıqına baxın, məhərabənin nəticələri bütün beynəlxalq birliyin bunu qəbul etməsi baxımdan nai olduğunu işləyəndən təmərəm. Bu iş tədrisən gedib, lakin her halda buna nai olmusub. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədərlerinin ilk bəyənatlarını yada salsaq görük ki, onlar yenil reallıqlardan təmərəm uzaq idil. Bizi oradı vaxtaşırı hem münaqışə məmənələri, hem də qəbul edənləri və qəbul edənləri.

- Cənab Prezident, bu gün biz açıq-

ashar görürük, Siz də dəfələrə vurğulamışınız ki, Qarabağ münaqışası artıq keçmişdə qalıb. Sübəhəz, bu, yeni geostrisi reallıq yaradır. Sizin reyinən nəcədir, bəzi ölkələrin, beynəlxalq təşkilatların, siyasi liderlərinin bə yəni reallığın neqəbət etmələri Sizi qane edirmi?

- Yox, men bunu görmürem. Cünki

Ermenistan tərəfindən hełlik her hansı bir cavab verilməyi bu təklife. Kommunikasiyanın açılması ilə bağlı artıq cavab verilir. Baxmayaraq ki, biz bu məsələni gündəliyə salanda ona da etiraz edirdik. İndi her kas bunu yaxşı xatırlayır ki, ham demir yoluñun tikintisine, xüsusi avtomobil yoluñun tikintisine etiraz edirdikler ve deyirdik ki, yox, bu olmayaç. Sonra men məsahibərimin birində dedim ki, istəsə də, istəməsə biz bunu edecəyik. Bunu, deyəsən, aprel ayında demisdim və netice etibarlındı avtomobil yoluñun, Azərbaycanla, Naxçıvan Muxtar Respublikası arasındaki avtomobil yoluñun cəkilişinə de rəqizliyə verib. Yeni men demək istəməm ki, biz onları məcbur etmişik, biz heç bir zor tətbiq etməmişik. Ola biler ki, bizim, necə deyərlər, siyasi addımlarımız, diplomatik addımlarımız, eyni zamanda bölgədə gələn proseslər göstərir ki, buna artıq təkcə Azərbaycan yox, bax, çox region ölkələri istayırlar. Ona görə buna tarixəye nəzər salsaq görük ki, Ermenistanın mövqeyində deyışkilik baş verir. Ona görə istisna edilmiş ki, bu gün inkar etdiyi sülh müqaviləsinin imzalanmasına da ne vaxtsa hazır olacaq. Ancaq yəne de deyirəm, elə bilməsərlər ki, biz daim onlardan şübhə tələb edeceyik. Biz, sadəce olaraq, regionun geleceyi naminə və məhərabə riskinin sıfır endirilmesi naminə bu təklifi edir. Yəne de deyirəm, eger Ermenistan buna hazır deyilsə, onda bu, olmayaç. Olmasa ne olacaq? Heç ne. Buz ne itirəcəyik? Heç ne itirəcəyik, ne bu gün, ne sabah. Beləkə də ekinə. Amma itirən tərəf Ermenistan olacaq.

- Yox, men bunu görmürem. Cünki

Ermenistan tərəfindən hełlik her hansı bir cavab verilməyi bu təklife. Kommunikasiyanın açılması ilə bağlı artıq cavab verilir. Baxmayaraq ki, biz bu məsələni gündəliyə salanda ona da etiraz edirdik. İndi her kas bunu yaxşı xatırlayır ki, ham demir yoluñun tikintisine, xüsusi avtomobil yoluñun tikintisine etiraz edirdikler ve deyirdik ki, yox, bu olmayaç. Sonra men məsahibərimin birində dedim ki, istəsə də, istəməsə biz bunu edecəyik. Bunu, deyəsən, aprel ayında demisdim və netice etibarlındı avtomobil yoluñun, Azərbaycanla, Naxçıvan Muxtar Respublikası arasındaki avtomobil yoluñun cəkilişinə de rəqizliyə verib. Yeni men demək istəməm ki, biz onları məcbur etmişik, biz heç bir zor tətbiq etməmişik. Ola biler ki, bizim, necə deyərlər, siyasi addımlarımız, diplomatik addımlarımız, eyni zamanda bölgədə gələn proseslər göstərir ki, buna artıq təkcə Azərbaycan yox, bax, çox region ölkələri istayırlar. Ona görə buna tarixəye nəzər salsaq görük ki, Ermenistanın mövqeyində deyışkilik baş verir. Ona görə istisna edilmiş ki, bu gün inkar etdiyi sülh müqaviləsinin imzalanmasına da ne vaxtsa hazır olacaq. Ancaq yəne de deyirəm, elə bilməsərlər ki, biz daim onlardan şübhə tələb edeceyik. Biz, sadəce olaraq, regionun geleceyi naminə və məhərabə riskinin sıfır endirilmesi naminə bu təklifi edir. Yəne de deyirəm, eger Ermenistan buna hazır deyilsə, onda bu, olmayaç. Olmasa ne olacaq? Heç ne. Buz ne itirəcəyik? Heç ne itirəcəyik, ne bu gün, ne sabah. Beləkə də ekinə. Amma itirən tərəf Ermenistan olacaq.

- Yox, men bunu görmürem. Cünki

Ermenistan tərəfindən hełlik her hansı bir cavab verilməyi bu təklife. Kommunikasiyanın açılması ilə bağlı artıq cavab verilir. Baxmayaraq ki, biz bu məsələni gündəliyə salanda ona da etiraz edirdik. İndi her kas bunu yaxşı xatırlayır ki, ham demir yoluñun tikintisine, xüsusi avtomobil yoluñun tikintisine etiraz edirdikler ve deyirdik ki, yox, bu olmayaç. Sonra men məsahibərimin birində dedim ki, istəsə də, istəməsə biz bunu edecəyik. Bunu, deyəsən, aprel ayında demisdim və netice etibarlındı avtomobil yoluñun, Azərbaycanla, Naxçıvan Muxtar Respublikası arasındaki avtomobil yoluñun cəkilişinə de rəqizliyə verib. Yeni men demək istəməm ki, biz onları məcbur etmişik, biz heç bir zor tətbiq etməmişik. Ola biler ki, bizim, necə deyərlər, siyasi addımlarımız, diplomatik addımlarımız, eyni zamanda bölgədə gələn proseslər göstərir ki, buna artıq təkcə Azərbaycan yox, bax, çox region ölkələri istayırlar. Ona görə buna tarixəye nəzər salsaq görük ki, Ermenistanın mövqeyində deyışkilik baş verir. Ona görə istisna edilmiş ki, bu gün inkar etdiyi sülh müqaviləsinin imzalanmasına da ne vaxtsa hazır olacaq. Ancaq yəne de deyirəm, elə bilməsərlər ki, biz daim onlardan şübhə tələb edeceyik. Biz, sadəce olaraq, regionun geleceyi naminə və məhərabə riskinin sıfır endirilmesi naminə bu təklifi edir. Yəne de deyirəm, eger Ermenistan buna hazır deyilsə, onda bu, olmayaç. Olmasa ne olacaq? Heç ne. Buz ne itirəcəyik? Heç ne itirəcəyik, ne bu gün, ne sabah. Beləkə də ekinə. Amma itirən tərəf Ermenistan olacaq.

- Yox, men bunu görmürem. Cünki

Ermenistan tərəfindən hełlik her hansı bir cavab verilməyi bu təklife. Kommunikasiyanın açılması ilə bağlı artıq cavab verilir. Baxmayaraq ki, biz bu məsələni gündəliyə salanda ona da etiraz edirdik. İndi her kas bunu yaxşı xatırlayır ki, ham demir yoluñun tikintisine, xüsusi avtomobil yoluñun tikintisine etiraz edirdikler ve deyirdik ki, yox, bu olmayaç. Sonra men məsahibərimin birində dedim ki, istəsə də, istəməsə biz bunu edecəyik. Bunu, deyəsən, aprel ayında demisdim və netice etibarlındı avtomobil yoluñun, Azərbaycanla, Naxçıvan Muxtar Respublikası arasındaki avtomobil yoluñun cəkilişinə de rəqizliyə verib. Yeni men demək istəməm ki, biz onları məcbur etmişik, biz heç bir zor tətbiq etməmişik. Ola biler ki, bizim, necə deyərlər, siyasi addımlarımız, diplomatik addımlarımız, eyni zamanda bölgədə gələn proseslər göstərir ki, buna artıq təkcə Azərbaycan yox, bax, çox region ölkələri istayırlar. Ona görə buna tarixəye nəzər salsaq görük ki, Ermenistanın mövqeyində deyışkilik baş verir. Ona görə istisna edilmiş ki, bu gün inkar etdiyi sülh müqaviləsinin imzalanmasına da ne vaxtsa hazır olacaq. Ancaq yəne de deyirəm, elə bilməsərlər ki, biz daim onlardan şübhə tələb edeceyik. Biz, sadəce olaraq, regionun geleceyi naminə və məhərabə riskinin sıfır endirilmesi naminə bu təklifi edir. Yəne de deyirəm, eger Ermenistan buna hazır deyilsə, onda bu, olmayaç. Olmasa ne olacaq? Heç ne. Buz ne itirəcəyik? Heç ne itirəcəyik, ne bu gün, ne sabah. Beləkə də ekinə. Amma itirən tərəf Ermenistan olacaq.

- Yox, men bunu görmürem. Cünki

Ermenistan tərəfindən hełlik her hansı bir cavab verilməyi bu təklife. Kommunikasiyanın açılması ilə bağlı artıq cavab verilir. Baxmayaraq ki, biz bu məsələni gündəliyə salanda ona da etiraz edirdik. İndi her kas bunu yaxşı xatırlayır ki, ham demir yoluñun tikintisine, xüsusi avtomobil yoluñun tikintisine etiraz edirdikler ve deyirdik ki, yox, bu olmayaç. Sonra men məsahibərimin birində dedim ki, istəsə də, istəməsə biz bunu edecəyik. Bunu, deyəsən, aprel ayında demisdim və netice etibarlındı avtomobil yoluñun, Azərbaycanla, Naxçıvan Muxtar Respublikası arasındaki avtomobil yoluñun cəkilişinə de rəqizliyə verib. Yeni men demək istəməm ki, biz onları məcbur etmişik, biz heç bir zor tətbiq etməmişik. Ola biler ki, bizim, necə deyərlər, siyasi addımlarımız, diplomatik addımlarımız, eyni zamanda bölgədə gələn proseslər göstərir ki, buna artıq təkcə Azərbaycan yox, bax, çox region ölkələri istayırlar. Ona görə buna tarixəye nəzər salsaq görük ki, Ermenistanın mövqeyində deyışkilik baş verir. Ona görə istisna edilmiş ki, bu gün inkar etdiyi sülh müqaviləsinin imzalanmasına da ne vaxtsa hazır olacaq. Ancaq yəne de deyirəm, elə bilməsərlər ki, biz daim onlardan şübhə tələb edeceyik. Biz, sadəce olaraq, regionun geleceyi naminə və məhərabə riskinin sıfır endirilmesi naminə bu təklifi edir. Yəne de deyirəm, eger Ermenistan buna hazır deyilsə, onda bu, olmayaç. Olmasa ne olacaq? Heç ne. Buz ne itirəcəyik? Heç ne itirəcəyik, ne bu gün, ne sabah. Beləkə də ekinə. Amma itirən tərəf Ermenistan olacaq.

- Yox, men bunu görmürem. Cünki

Ermenistan tərəfindən hełlik her hansı bir cavab verilməyi bu təklife. Kommunikasiyanın açılması ilə bağlı artıq cavab verilir. Baxmayaraq ki, biz bu məsələni gündəliyə salanda ona da etiraz edirdik. İndi her kas bunu yaxşı xatırlayır ki, ham demir yoluñun tikintisine, xüsusi avtomobil yoluñun tikintisine etiraz edirdikler ve deyirdik ki, yox, bu olmayaç. Sonra men məsahibərimin birində dedim ki, istəsə də, istəməsə biz bunu edecəyik. Bunu, deyəsən, aprel ayında demisdim və netice etibarlındı avtomobil yoluñun, Azərbaycanla, Naxçıvan Muxtar Respublikası arasındaki avtomobil yoluñun cəkilişinə de rəqizliyə verib. Yeni men demək istəməm ki, biz onları məcbur etmişik, biz heç bir zor tətbiq etməmişik. Ola biler ki, bizim, necə deyərlər, siyasi addımlarımız, diplomatik addımlarımız, eyni zamanda bölgədə gələn proseslər göstərir ki, buna artıq təkcə Azərbaycan yox, bax, çox region ölkələri istayırlar. Ona görə buna tarixəye nəzər salsaq görük ki, Ermenistanın mövqeyində deyışkilik baş verir. Ona görə istisna edilmiş ki, bu gün inkar etdiyi sülh müqaviləsinin imzalanmasına da ne vaxtsa hazır olacaq. Ancaq yəne de deyirəm, elə bilməsərlər ki, biz daim onlardan şübhə tələb edeceyik. Biz, sadəce olaraq, regionun geleceyi naminə və məhərabə riskinin sıfır endirilmesi naminə bu təklifi edir. Yəne de deyirəm, eger Ermenistan buna hazır deyilsə, onda bu, olmayaç. Olmasa ne olacaq? Heç ne. Buz ne itirəcəyik? Heç ne itirəcəyik, ne bu gün, ne sabah. Beləkə də ekinə. Amma itirən tərəf Ermenistan olacaq.

- Yox, men bunu görmürem. Cünki

Ermenistan tərəfindən hełlik her hansı bir cavab verilməyi bu təklife. Kommunikasiyanın açılması ilə bağlı artıq cavab verilir. Baxmayaraq ki, biz bu məsələni gündəliyə salanda ona da etiraz edirdik. İndi her kas bunu yaxşı xatırlayır ki, ham demir yoluñun tikintisine, xüsusi avtomobil yoluñun tikintisine etiraz edirdikler ve deyirdik ki, yox, bu olmayaç. Sonra men məsahibərimin birində dedim ki, istəsə də, istəməsə biz bunu edecəyik. Bunu, deyəsən, aprel ayında demisdim və netice etibarlındı avtomobil yoluñun, Azərbaycanla, Naxçıvan Muxtar Respublikası arasındaki avtomobil yoluñun cəkilişinə de rəqizliyə verib. Yeni men demək istəməm ki, biz onları məcbur etmişik, biz heç bir zor tətbiq etməmişik. Ola biler ki, bizim, necə deyərlər, siyasi addımlarımız, diplomatik addımlarımız, eyni zamanda bölgədə gələn proseslər göstərir ki, buna artıq təkcə Azərbaycan yox, bax, çox region ölkələri istayırlar. Ona görə buna tarixəye nəzər salsaq görük ki, Ermenistanın mövqeyində deyışkilik baş verir. Ona görə istisna edilmiş ki, bu gün inkar etdiyi sülh müqaviləsinin imzalanmasına da ne vaxtsa hazır olacaq. Ancaq yəne de deyirəm, elə bilməsərlər ki, biz daim onlardan şübhə tələb edeceyik. Biz, sadəce olaraq, regionun geleceyi naminə və məhərabə riskinin sıfır endirilmesi naminə bu təklifi edir. Yəne de deyirəm, eger Ermenistan buna hazır deyilsə, onda bu, olmayaç. Olmasa ne olacaq? Heç ne. Buz ne itirəcəyik? Heç ne itirəcəyik, ne bu gün, ne sabah. Beləkə də ekinə. Amma itirən tərəf Ermenistan olacaq.

- Yox, men bunu görmürem. Cünki

Ermenistan tərəfindən hełlik her hansı bir cavab verilməyi bu təklife. Kommunikasiyanın açılması ilə bağlı artıq cavab verilir. Baxmayaraq ki, biz bu məsələni gündəliyə salanda ona da etiraz edirdik. İndi her kas bunu yaxşı xatırlayır ki, ham demir yoluñun tikintisine, xüsusi avtomobil yoluñun tikintisine etiraz edirdikler ve deyirdik ki, yox, bu olmayaç. Sonra men məsahibərimin birində dedim ki, istəsə də, istəməsə biz bunu edecəyik. Bunu

Azərbaycan yeni dünya düzənində də təşəbbüs göstərən ölkə olacaq

Buna xalq-iqtidar birliyimiz, iqtisadi müstəqilliyimiz, siyasi iradəmiz və dinamik inkişafımız imkan verir

Əvvəl 5-ci sah.

Öger bu edaletsizlik heyatda öz ekinci taparsa, elbette ki, biz sessiz qalmayaçğıq. Nəinki səssiz qalmayaçğıq, bu, Avropa İttifaqı-Azərbaycan elaqeleri-ne çox böyük mənfi təsir göstərecek. Cümlü ehalı ve arazi bünəmdən Azərbaycan Ermenistandan beş dəfə böyükdür. Ermenistanda bir dənə de bina daşılmışdır. Bizim Livan boyda arazimiz tamamilə yerleyəksən edilib. Bize cemi 140 milyon, onlara 2,6 milyard! Hansı əsasla, nəsə nedir? Qoy, izahat versinlər. Mən məsələni elə qoymuşam ki, Ermenistana hansı şərtlərle ve hansı məbləğdə vəsatlı veriləcəkse, eyni şərtlərlə eyni məbləğdə bize de verilsin. O izahat ki, Azərbaycanın pulu çoxdur, Ermenistannın pulu azdır. Bu, nə dərəcəde edaletsizdir! Ola bilməz. Ona borusun son hadisələrdə yeganə narahatlıq və problem yaranma bilecek məsəle budur. Bizim aramızda hər hansı başqa bər fikir ayrılığı yoxdur. Sərg Tərəfdəliliğinin son Zirvə Görüşü de bunu göstərdi. Avropa İttifaqı ile eminəm ki, elaqəlerimiz uğurla davam eddirilecek. Bu, bizim üçün önemlidir, bizi xarici siyaset konsepsiyanızın tərkib hissəsidir.

Cənab Prezident, Avropa İttifaqı ile bağlı qısa sual vermək istəyirəm. Avropa İttifaqı evelki dövrlərdən fərqli olaraq Azərbaycan-Ermenistan münasiibətlərinin tənzimlənməsində müəyyən rol oynamasıdır. Bu, Brüsselde keçirilən görüşdən gördürü. Bezan ekspertlər camışında belə bir fikir yaranır ki, bəs məsələde Moskva ilə Brüssel arasında müəyyən bir rəqəbat var. Siz nəca hesab edirsiniz, Azərbaycanla Ermenistani yaxınlaşdırmaqdə bir tərəfdaş və bəs vəsiatçı kimi Avropa İttifaqının rolü ola bilərmi?

- Bəli, elbette, ola biler. Men Brüsselde olarken orada Avropa İttifaqının rəhbərliyində de bəhaqə bildirdim ki, ola biler. Əsas odur ki, bu gündəlik düzgün təribətlişin tərəfdən burada öz tövsiyələrini vərə bilərlər. Yeni bir çox sahələrdə onlar yoldaşlıqla ola bilərlər. Hər halda biz bunu alışlaşdırıraq.

- Cənab Prezident, əger Avropa və qarşılıqlı maraq məsələsinə davam etdirsek, Siz artıq qeyd etdin ki, Azərbaycan uzun illərdir Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına əsas rol oynayır və bu status artıq 2020-ci illin son günündə "Cənub qaz dəhlizi"nın istifadəye verilmesi ilə dəha da möhkəmlənib. Onu da vurğuladınız ki, həzirdə dünyada, əsləxusus Avropa da qaz böhranı yaşarı. Bütün hədə bilirik ki, "Cənub qaz dəhlizi"nin ixracat imkanları da dəha da genişdir.

Bunu qarşılıqlı, müqayiseli, təhlili etsek, hansı reallıqlar üzə çıxır ve perspektivlər necə görünür?

- Birinci onu deməliyəm ki, "Cənub qaz dəhlizi"nin reallaşması birmənələşkildə tarixi tətbiqdir. Mührəbedən sonra Amerika Birleşmiş Ştatları, halbuki vəsiyətçi, neytral olmalıdır, açıq şəkildə Ermenistana tətbiqdir. Təkcə ele metbuata olan iki hadisəni qeyd etmək bu-nu sübut etmək olar. Birincisi, Ermenistana dırnaqarası "demokratiya zirvesi" dəvəti etməsi, halbuki Ermenistana və demokratiya - buların fərqli qütbüldər. Ermenistanda insan haqları kobudcasına pozulur, siyasi müxalifət hebsə atılır və siyasi riqiblər teqib edilir. Ermenistana, necə deyərlər, hansı emmellər görə ora devət edilib ki, Azərbaycanın devət edilməyi. Yeni bələ, açıq ayrı-seçkililikdə, ikinci da, bu yaxınlarda Ermenistana Təhlükəsizlik Şurasının katibi Vəzifətən devət edilib, orada görüşlər keçirilir. Hər dəfə bu görüşlərdə men özünən sənəsən iştirak edir və görürək işlərə bağlı geniş fikir mübadiləsi aparılır, artıq orada iştirak edən ölkələrinə sənənişir. Üstəlik, orada bütün aparcı banklar iştirak edir - Dönya Bankı, Asiya İnkışaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkışaf Bankı, Asiya İnfrastruktur Bankı - yeni bütün aparcı maliyyə qurumları, həmçinin şirkətlər iştirak edir. Ona görə "Cənub qaz dəhlizi"nin əhəmiyyətini beləki de indi Avropadən da-ha çox rəngür. Cümki bəzən böhranı bunları böyük derecədə sarsıdı - hem qiyamətlər, hem qazın qılıqlı, hem qaz anbarlarının dolu olmaması.

Qisə təzə baslıyır və gözlenir ki, qisə çox sənə olacaq. Ona qazın çatışmamızlığı böyük fəsadlara getirib çıxarıraq. Azərbaycanın qazının həcmi o qədər de böyük deyil, amma buna neçə ölkə üçün bu, həlliçə ola biler və elbette ki, ilk növbədə, burada bizim maraqlarımız təmİN olunur. Cümki əgər bəker çəkilməsəydi, biz zəngin qaz ehtiyatlarının üstündə, neçə deyərlər, oturacaqdıq, neyin isə gözləyecəydi. Əger buru perspektiv olmasa, heç bir şirkət milyardlarla, on milyardlarla dollar vəsatitli bəyataqların işləməsinə qoymazdı. Hazırda ixrac artır, yeni rəqəmlər mənənən təqdim edildi. Bu təxminen 19 milyard kubmetr qaz ixrac ediləcəkdir. Ondan 8 milyarddan çoxu Türkiye, 7 milyarddan çoxu İtalyaya ixrac ediləcək. Qalan qaz Gürcüstən, Bolqarıstan, Yunanistan arasında bölünəcək. Yeni bu, böyük rəqəmdir və eyni zamanda daxili tələbatda artır və arta-qar. Biz daxili tələbatı ödeyirik. Bütövlükde Azərbaycanda 45 milyard kubmetr qazın hasilatı gözlənilir. Qeyd etdiyim ki, 19 milyard ixracda gedəcək, qalan hissə isə daxili tələbatı və lay tezisiyi saxlamaq üçün neft laylarına yenidən qazın vurulmasına. Bu, böyük həcmindən və elbette, bize imkan verəcək ki, hem öz tələbatımızı ödəyək, eyni zamanda Avropa məkanına daha böyük həcmle

çıxa bilək. Mehəz bizim bu layihəmiz, eyni zamanda Avropa ölkələri arasındakı interkonnektorların, bağlandıqları təkintisine de revac verdi və indi orada bu sahəde de işər görülür. Beləliklə, fiziki olaraq, yeni infrastruktur nöqtəyi-nezərindən bizi qazımızı başqa ölkələrə də çatdırma bilerik, nezərənən isə aksa ki, "Səhədniz" in çox böyük potensialı var. Bunun, dözdür, təsdiq edilmiş həcmi 1 trilyon kubmetrindən çoxdur. Amma mən tam olmulsuq və gelen ay Bakıda növbəti dəfə "Cənub qaz dəhlizi"nin Meşvərət Şurasının katibini Vəzifətən devət edib, Bəzən bəzən təsdiq edilmiş həcmi 1 milyard tötür. Üstəlik, gelecekdə "Abşeron" qaz yatağı istismara veriləcək. "Ümid", "Babek", "Asiman", yəni bir çox qaz yataqlarımızın təcridinən artıq işlək vəziyyətə çıxacaq və bizim həcmimiz böyük dərəcədə artacaq. Bu, bizim böyük üstünlüyüümüzdir. Ham olkeziməz eləvə vəsatlı getirəcək, ölkəmizin beynəlxalq imkanlarını genişləndirəcək və təbii ki, Avropa İttifaqı-Azərbaycan elaqələrinə bəzək faktor bundan sonra da mühüm rol oynayacaq.

- Cənab Prezident, icazənizle sonuncu suali vermək istərdim, çünki artıq üç saatda yaxındır davam edir. **Təşəkkür edirim ki, yorulmadan müsbəhə verirsiniz. Bu, sonuncu sualınızdır.** Hazırda dünyada beynəlxalq hüququn ciddi böhranı yaşayır. Hüquq amili geri çekilir, güc amili öne çıxır. Bunu bir çox siyasi araşdırıcılar deyir. Daha dərinə gedib deyənlər var ki, yəni dünya düzəni formallaşır, dünyani yenidən nüfuz dərhalınlara bölmək isteyirler və yaxud da bölmək fikrindərlər. Yeni Yalta deyənlər və var. Sizin baş verən bu proseslər müsbətibin necədir? Bu proseslər Azərbaycan qarşısında hansı yeni çağırışlar yaradır?

- Men sizin fikrinizlə razıyam və onu da bildirmiyəm ki, bəlli meyilleri mən uzun illər müşahidə edirdim. Cümki indi bir çox təməslər esnasında, görüşlər esnasında görürəm və görürdüm ki, ənənəvi davranışlar qaydaları artıq təkənir. Baxmayaraq ki, onlar hələ sözüdə tələffüz edilir, amma real heyatda bəyən edilmiş açıqlamalar real heyatla uzaşır. Əger yadınızdadırsa, artıq son illerde, hətta pandemiyaya qədər mən öz çıxışlarında dəfələrə deyirdim ki, indi güc amili ön plana çıxır və biz buna hazır olmaliyiq. Deyirdim ki, bu, bizim seçimimiz deyil. Bir hər zaman beynəlxalq hüququn alliyini müdafiə edirdik və ümidi edirdik ki, bu, bizim məsələmizin həllinə, bize köməkli göstərəcək. Amma görürük ki, bu yoxdur, bu işləmir. Münaqişələr uzun

müddət həll olunmuyandır, bu münaqişələr meşğul olanlar və ümumiyyətə, beynəlxalq aləm dediyimiz bir toplum bu münaqişələrdən yoxdur. Bu yorğunluq indi digər münaqişələrdə de hiss olunur. Yəqin ki, siz de bunu izleyirsiniz. Ona görə mənim üçün artıq son illər ərzində təyin edildi ki, ona qaz olacaq, neçə ki, Azer-Cıraq-Günsüli. İlkin hesablamaları göstərirdi ki, 500 milyon tondur, amma bunun potensialı artıq 1 milyard tötür. Üstəlik, gelecekdə "Abşeron" qaz yatağı istismara veriləcək. "Ümid", "Babek", "Asiman", yəni bir çox qaz yataqlarımızın təcridinən artıq işlək vəziyyətə çıxacaq və bizim həcmimiz böyük dərəcədə artacaq. Bu, bizim böyük üstünlümüzdir. Ham olkeziməz eləvə vəsatlı getirəcək, ölkəmizin beynəlxalq imkanlarını genişləndirəcək və təbii ki, Avropa İttifaqı-Azərbaycan elaqələrinə bəzək faktor bundan sonra da mühüm rol oynayacaq.

- Cənab Prezident, icazənizle sonuncu suali vermək istərdim, çünki artıq üç saatda yaxındır davam edir. **Təşəkkür edirim ki, yorulmadan müsbəhə verirsiniz. Bu, sonuncu sualınızdır.** Hazırda dünyada beynəlxalq hüququn ciddi böhranı yaşayır. Hüquq amili geri çekilir, güc amili öne çıxır. Bunu bir çox siyasi araşdırıcılar deyir. Daha dərinə gedib deyənlər var ki, yəni dünya düzəni formallaşır, dünyani yenidən nüfuz dərhalınlara bölmək isteyirler və yaxud da bölmək fikrindərlər. Yeni Yalta deyənlər və var. Sizin baş verən bu proseslər müsbətibin necədir? Bu proseslər Azərbaycan qarşısında hansı yeni çağırışlar yaradır?

- Men sizin fikrinizlə razıyam və onu da bildirmiyəm ki, bəlli meyilleri mən uzun illər müşahidə edirdim. Cümki indi bir çox təməslər esnasında, görüşlər esnasında görürəm və görürdüm ki, ənənəvi davranışlar qaydaları artıq təkənir. Baxmayaraq ki, onlar hələ sözüdə tələffüz edilir, amma real heyatda bəyən edilmiş açıqlamalar real heyatla uzaşır. Əger yadınızdadırsa, artıq son illerde, hətta pandemiyaya qədər mən öz çıxışlarında dəfələrə deyirdim ki, indi güc amili ön plana çıxır və biz buna hazır olmaliyiq. Deyirdim ki, bu, bizim seçimimiz deyil. Bir hər zaman beynəlxalq hüququn alliyini müdafiə edirdik və ümidi edirdik ki, bu, bizim məsələmizin həllinə, bize köməkli göstərəcək. Amma görürük ki, bu yoxdur, bu işləmir. Münaqişələr uzun

müddət həll olunmayaqda, bu münaqişələr meşğul olanlar və ümumiyyətə, beynəlxalq aləm dediyimiz bir toplum bu münaqişələrdən yoxdur. Bu yorğunluq indi digər münaqişələrdə de hiss olunur. Yəqin ki, siz de bunu izleyirsiniz. Ona görə mənim üçün artıq son illər ərzində təyin edildi ki, artıq bunun heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Xüsusi indiki Ermenistana hakimiyyəti bunu yenə de açıq-aşkar bəyan edəndə, faktiki olaraq, danışlıqlarla öz bayanatları yərəsiz adımları ilə son qoyma, artıq təyin edildi ki, vaxt itirmək mümkin deyil. Bili-rsiniz, bir şeylə də deməliyəm, her şeyi vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabası de onu göstərdi. Bir il əvvəl bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında. Bu vaxt müyyən etmək, düzgün seçmek, avantüraya getirmək, ölkəni risk altına salmaq və mümkin olmazsa, elbette ki, böyük zəhmətin işidir. Bunu men tamamilə açıq deyə bilərem.

Amma buna baxmayaraq, bu gün Azərbaycan beynəlxalq aləminin mesuliyətli üzvü kimi və Qosulmama Hərəkatının sedri kimi, elbette bundan sonra da beynəlxalq hüququn alliyini müdafiə edəcək. Biz dünya təsətilatının - BMT və İkinci Dünya məhərabəsindən sonra yaradılmış digər təsisatları fealiyyətindən istifadəyəcək, imkanlarından bu gün daha rahat istifadə edəcəyik. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında. Bu vaxt müyyən etmək, düzgün seçmek, avantüraya getirmək, ölkəni risk altına salmaq və mümkin olmazsa, elbette ki, böyük zəhmətin işidir. Bunu men tamamilə açıq deyə bilərem. Bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabası de onu göstərdi. Bir il əvvəl bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında. Bu vaxt müyyən etmək, düzgün seçmek, avantüraya getirmək, ölkəni risk altına salmaq və mümkin olmazsa, elbette ki, böyük zəhmətin işidir. Bunu men tamamilə açıq deyə bilərem.

Amma buna baxmayaraq, bu gün Azərbaycan beynəlxalq aləminin mesuliyətli üzvü kimi və Qosulmama Hərəkatının sedri kimi, elbette bundan sonra da beynəlxalq hüququn alliyini müdafiə edəcək. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabəsindən sonra yaradılmış digər təsisatları fealiyyətindən istifadəyəcək, imkanlarından bu gün daha rahat istifadə edəcəyik. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabəsindən sonra yaradılmış digər təsisatları fealiyyətindən istifadəyəcək, imkanlarından bu gün daha rahat istifadə edəcəyik. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabəsindən sonra yaradılmış digər təsisatları fealiyyətindən istifadəyəcək, imkanlarından bu gün daha rahat istifadə edəcəyik. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabəsindən sonra yaradılmış digər təsisatları fealiyyətindən istifadəyəcək, imkanlarından bu gün daha rahat istifadə edəcəyik. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabəsindən sonra yaradılmış digər təsisatları fealiyyətindən istifadəyəcək, imkanlarından bu gün daha rahat istifadə edəcəyik. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabəsindən sonra yaradılmış digər təsisatları fealiyyətindən istifadəyəcək, imkanlarından bu gün daha rahat istifadə edəcəyik. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabəsindən sonra yaradılmış digər təsisatları fealiyyətindən istifadəyəcək, imkanlarından bu gün daha rahat istifadə edəcəyik. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhərabəsindən sonra yaradılmış digər təsisatları fealiyyətindən istifadəyəcək, imkanlarından bu gün daha rahat istifadə edəcəyik. Cümki artıq biz Qarabağ problemini kimi ağrı yüksək nüfuzda təsdiq edəcək. Əger bəlkə de təz id, bir il sonra gec id, her şey vaxtında etmək lazımdır. İkinci Qarabağ məhə

“Azercell Hackathon 2022” müsabiqəsinə qeydiyyat başladı

“Azercell Telekom” MMC-nin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə keçiriləcək “Hackathon 2022”nin qeydiyyatına start verildi. Bu sahədə bacarığını nümayiş etdirmək istəyən, kreativ həllərin yaradılmasına, komanda işinə, dinamik və davamlı öyrənməyə üstünlük verən iştirakçılar müsabiqəyə davot olunurlar.

Müsabiqə 22-23 yanvar 2022-ci il tarixlərində keçiriləcək. “Hackathon 2022”nin qeydiyyatına start verildi. Bu sahədə bacarığını nümayiş etdirmək istəyən, kreativ həllərin yaradılmasına, komanda işinə, dinamik və davamlı öyrənməyə üstünlük verən iştirakçılar müsabiqəyə davot olunurlar.

teleb olunan meyarlarla uyğun şəkilde və ən yüksək nəticə ilə yerinə yetirən komandalar qalib olunacaq. Təşərriflər komandalarla yarışmadan once elan olunacaq.

“Azercell Hackathon 2022” yarışmasında yüksək nəticə göstərən komandanı 3000 AZN, 2-ci yerin qalibini 1500 AZN deyərində pul mükafatı, 3-cü yerin sahibini isə dəyərli hədiyyeler gözləyir.

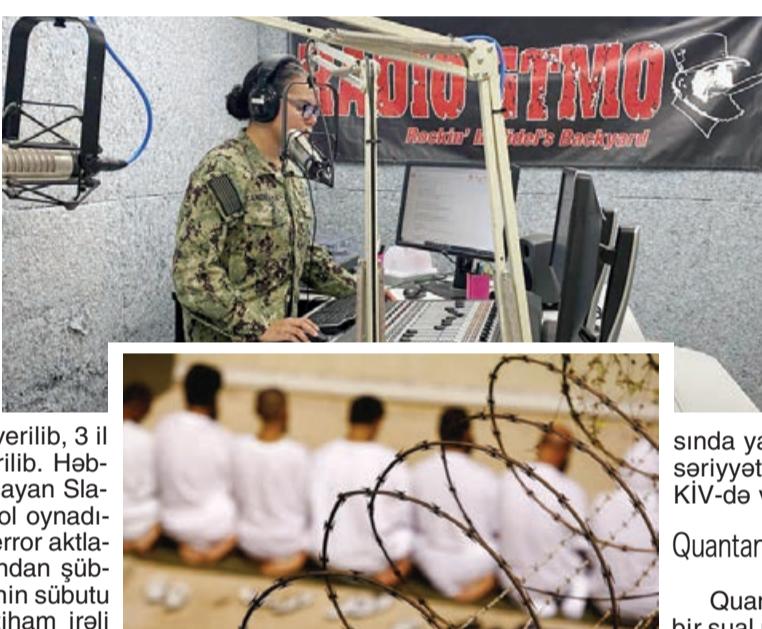
“Hackathon” programlarının komanda şəklinde birləşək 24-72 saat davam eden müddətə onlara verilmiş texniki təpşiriga uyğun müəyyən texnoloji hellin təqdim etdikləri tədbirlərlə səsləşdir. “Hackathon” dünyamın nəhəng IT şirkətləri - “Google”, “Netflix”, “Facebook”,

“HPE” və “Microsoft” kimi korporasiyalar tərəfindən tez-tez təşkil olunur.

“Bəyancılarını asanlaşdırır, həyati daha doğan edirik” strateji məqsədine sadıq “Azercell Telekom” MMC uzun müddətdir ki, daimainformasiya texnologiyaları sahəsində dair təşəbbüsleri, genc startapların inkişafına imkan yaradan layihələri destəkləyir. Şirkət istedadlı programları beynəlxalq arenaya çıxmışına, öz bizneslərini qurmasına, müşterilər qazanmasına yardım etməkə yanasi, həm de özümüzə informasiya texnologiyaları sahəsində maraqlı artırılmış işləməsi işləfesini əsirgəmir. İndiyədək “Azercell”in təşəbbüsü və dəstəyi ilə informasiya kommunikasiya texnologiyalarının inkişafına yönəlmiş çoxsaylı təbliğlər təşkil olunub. Bir neçə ildir ki, dövlət seviyyəsində keçirilən “Hackathon” müsabiqəsinin tərəfdəsi kimi çıxış eden “Azercell” genc mütəxəssislərin öz ideyalarını inkişaf etdirmesinə yardımçı olan “Hackathon-AZLN”, “AZCLOUD Hackathon”, “womENcourage” kimi önemli tədbirlərə sponsorluq edib, “Olobal Mütəxəssis Texnologiyaları Həkatonu” kimi beynəlxalq tədbirin rəqəmsal tərəfdəsi olub.

◆ Dünya gündəmi

QUANTANAMO: Gizli həbsxana və onun məhbusları

Kubada yerləşən məşhur Quantanamo həbsxanasının 20 yaşı tamam olub. “Alman dalğası” radiostasiyasının müxbiri gizli həbsxanani ziyan etdi. O, orada öyrəndikləri və gördüklori barədə xüsusi reportajda məlumat verib.

Məmməed Slahi Quantanamo həbsxanasında barəmdələrlə arxasında 14 ilini keçirib. Ona 70 gün işgücə verilib, 3 il ərzində günde 18 saat dindirilib. Həbsindən əvvəl Almaniyyada yaşanan Slahiden “el-Qaide” də aparıcı rol oynadıqdan sonra sentyabrın 11-de terror aktalarının təşkilinə celb olunduğundan şübhələniblər. Lakin onun təqşirinin sübutu olmayıb. Həc kim heç bir ittiham irəli sürməyib. Buna baxmayaraq, o, Quantanamoda 14 il “cəhennem ezab” cəkib. Hazırda 50 yaşı mərvitənən azadlığı çıxıb, amma həbsxanada keçirdiyi müddətde görə kompensasiya almayıb.

Vəkil Nensi Hollander həle de Slahinin taleyi ilə məsələ olur. Bu yaxınlarında onun haqqında film çəkilib. Slahi vaxtile Əfqanistanda yaradıqların təlim düşərgələrindən birində olub və Uşame Bin Ladenin pərvənə telefonundan edilən zengə cavab verib. Lakin bu, onun təqşirli bilinməsi üçün kifayət etməyib.

Quantunun işləmədiyi həbsxana və “əbədi” məhbuslar

Hollander həbsxananın ətrafındakı vəziyyəti “felaketli” adlandırır. Səhəb yalnız ittiham və hökm olmadan həbsxanada saxlanılan 13 nəfərdən deyil, həm de sentyabrın 11-de töredilmiş terror aktlarında şübhəli bilinen və 20 il ərzində məhkəmə prosesini gözləyən “əbədi məhbuslar”dan gedir.

“Amnesty International” hüquq müdafiə teşkilatının Quantanamo üzrə eksperisi Dafne Eviatarın fikrine, “hüquq dövlətin tətbiqəti” təsəddüf deyil. Bü, Cənub Böyük Rəhbərliyi ilə Amerika hökumətinin secdiyi “hədəfdər”. Teşkilatın Quantanamodakı vəziyyətə dair məruzəsində o, bir çox insan hüquqlarının pozulmasına, onların arasında ittiham və hökm olmadan həbsxanada mahbusların müddətsiz saxlanması, həmçinin işgəncələri sadalayıb.

Bu barədə rəsmi məlumat yoxdur. Lakin hüquq müdafiəcisi müxtəlif araşdırmaclarla, o cümlədən ABŞ Senati üçün xüsusi xidmət organlarının fealiyyətine dair komissiyanın hesabatlarına istinad edir.

Quantanamo necə görünür?

Kubada Quantanamo hərbi dəniz basası 100 ildən çoxdur ki, mövcuddur. 2002-ci ilin yanvar ayında, 11 sentyabr terror hadisələrinən bir neçə ay sonra bu baza bütün dünyaya məlum olan həbsxanaya çəvirilib. Terrorizmde ittiham olunan “el-Qaide”nin üzvlərindən biri Rahim Nasirini məhkəməde müdafiə edən Entoni Natal, Quantanamonun mövcudluğu ilə əlaqədar məyusluğunu gözlətmir: “Biz bu ölkəni azad, hər kəs üçün beraber hüquqların temin edən hər şeyi ittidik”.

Quantanamodan öz gözləri ilə görmək istəyən hər kəs bir çox maneeleri araya

evvel, menim vəzifəm bazadakı hərbi qulluqçular arasında mənəvəyyəti qorumaqdır”, - deyə Kandeliariav bildirir.

Aparicinin dediyine görə, “hərbi məhkəmədən proseslər barədə və həbsxana haqqında Quantanamo radiosunda danışılır - bu, dəniz hərbi bazasının mədeniyətyetinən bir hissəsi deyil. Əslində, məhkəmə və həbsxana ilə bağlı her şey Quantanamo bazasında yaşayan 6000 amerikalı əksəriyyət üçün elçatmadır. Biz yalnız KİV-də verilənlərdən xəber alırıq”.

Quantanamo nə vaxt bağlanacaq?

Quantanamonun 20 illiyində belə bir sual meydana gelir - insan hüquqlarının və hüquqi dövlətin prinsiplərinin aqıq-əşkar pozulmasına baxmayaraq və Əfqanistanda antiterror missiyasının başa çatmasından sonra belə ne üçün hələ de həbsxana mövcuddur?

Quantanamonun bağlanması ilə ilk planları Corc Buş hakimiyyətinin sonunda ortaya çıxıb. Barack Obama da dəfələrle Quantanamonu bağlamağa söz verib, amma tezliklə Kongresdən cəxli itirib. Respublikalar isə “səbəbdən asılı olmayaraq Quantanamo məhbuslarından heç birinin ABŞ arazisine daxil olmaq hüquq yoxdur” qanunu qəbul ediblər. - deyə Nensi Hollander bildirir. Buna görə məhbusların ABŞ-a hüquq baxımdan ekstradisiyası mümkün deyil.

Prezident Donald Tramp hakimiyyəti dövründə Quantanamonun açıq qalacağının bildirilmişdi. Respublikalarla görə, həbsxana amerikalları terrorçuların hücumlarından qoruyur və məhbusların ABŞ-a ekstradisiyası çox təhlükəlidir. Quantanamo əleyhələri isə eksinə, həbsxananın mövcudluğunun genç məşəmlərin radikallaşmasına iddət etdiyi argument kimi göstərilir.

Quantanamodanın müzakirənin növbəti mərhəlesi Prezident Co Bayden dövründə başlayıb. O, hakimiyyətə gəldikdən sonra mətbuat katibinin vəsítəsilə bildirmişdi ki, həbsxanaların bağlaması planlaşdırılır. Lakin bu vədləri realiyyətə çevirmek üçün həla ki, heç bir cəhd edilməyib.

Bayden administrasiyasının albette ki, Quantanamodan daha ciddi vəzifələri var. Həbsxananın geleceyi məlum deyil. Məhbusların bir hissəsinin azadlığı buraxılmış planlaşdırılır. Digerlərini isə öz vətənlərinə qaytarmaq olar.

Dafne Eviatar nikibindir: “Məhbusların işi azaldıqca, bu işin na qəder cəfəng olduğu aydınlaşır”. Çünkü mənəvi səbəblərdən danışmasaq, maddi baxımdan Quantanamodanın bir məhsusun saxlanması amerikalı vergi ödəyicilərinə ilə 13 milyon dollarə başa gelir.

Nensi Hollander deyir ki, məhbusları ABŞ-sa saxlamadıqdan sonra serfəldir, lakin bu da cixış yolu deyil - Quantanamo həbsxanasının bütün məhbusları dərhal azad edilməlidir: “Biz bir insani ittiham və hökm olmadan 20 il həbsxanada saxlaya bilərik, çünkü ona qarşı kifayət qeder səbüt yoxdur, amma, eyni zamanda təhlükəli olduğunu iddia edirik”.

Her gün saat 8-dən Annalız Kandeliariav radionu efrinində. Səhər səsində ünsiyyət, müsiki, habelə intihar kimi ciddi mövzular yoxdur. “Hər şeydən

Rizvan HİALOĞLU, “Azərbaycan”

Ünvan
AZ 1073, Bakı şəhəri,
Məhəmmədiyə prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Tələbatlı telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Bas redaktor müavinləri - 538-86-86, 434-63-30,
539-72-39,
Mosul katib - 539-43-23,
Mosul katib müavinləri - 539-44-91,
Parlement və siyaset səbəbi - 539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat səbəbi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq idarəət

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya səbəbi - 432-37-68,
Humanitar siyaset səbəbi - 538-56-60, 539-63-82
İctimai əlaqələr səbəbi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoilustrasiya səbəbi - 538-84-73,
Kompiuter mərkəzi - 538-20-87,
Mühəsniatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

“Azərbaycan” qəzeti
kompiuter mərkəzində
yügħi soħifolomni,
“Azərbaycan Naşriyyatı” MMC-də
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
söylənilənlərlə bərabər,
dare üçün gəndərlən digər
yazılardakı fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
monafejino uyğun gəlməlidir

Ölyazmalara cavab verilmər
və onlar geri qaytarulur

Gündəlik qəzet
Tiraj 4623
Sifariş 45
Qiyməti 40 qəpik

Erməni təxribatı nəticəsində həlak olan şəhid Ayaz Nəzərov dəfn edilib

Ermənistən silahlı qüvvələrinin törətdiyi təxribat nəticəsində şəhid olan müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Nəzərov Ayaz Azor oğlunun nəşri anadan olduğu Tovuz rayonuna götürüllər.

AZERTAC xəbər verir ki, Tovuzun Bozalqanlı kəndində şəhidləmə və mərasim keçirilər. Dəfn mərasimində rayon icra həkimiyətinin rəhbərliyi, Müdafia Nazirliyi, Seferberlik və Hərbi Xidmətə Çağrıñ üzrə Dövlət Xidmətinin eməkdaşları, şəhər sakinləri və şəhidin hərbi yoldaşları iştirak ediblər.

Vida mərasimindən sonra şəhid Ayaz Nəzərov torpağa tapşırılıb.

Şəhidin tabutu üzərində olan üçüncü Azərbaycan bayraqı ailəsinə verilib.

“Azərişiq” ASC gücləndirilmiş iş rejimində fəaliyyətini davam etdirir

“Azərişiq” ASC-nin Mətbuat xidmətindən verilən məlumat göstərir, hava şərafinin koskin doyusucu barədə verilən məlumat nəzərə alaraq istehlakçıların fasiləsiz və keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təchiz olunması, həbələr vərə biləcək hər hansı qoza hadisəsinin qarşısının alınması məqsədilə “Azərişiq” ASC-də qabaqlayıcı və zəruri tədbirlər görüllər.

Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Milli Hidrometeorolojiya Xidmətinin məlumatına görə, yanvarın 13-ü gündüz-

dən Bakı və Abşeronda, eləcə də regionlarda havanın temperaturunun keskin aşağı düşəcəyi gözənlər. Bəzi yerlərdə sulu və qarın yağması proqnozlaşdırılır.

Elektrik şəbəkələrinin normal iş rejiminin təmin olunması məqsədile RETS-lər üzrə təşkil edilmiş növbətiyalı üzərində nezərət göcləndirilər, zəruri olan mal-materialların ehtiyatı yaradılır.

Hazırda ölkə boyu istehlakçılar fasiləsiz və keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təchiz olunurlar. Fərdi qaydada bununla bağlı hər hansı problem yaranarsa, istehlakçılardan 199 “Çağrı mərkezi”nə zəng etmələri xahiş olunur.

Təfəkkir Yaqublunun ərizəsində göstərdiyi xüsusatlar təsdiqini tapmadığından cinayət işinin başlanması rədd edilib

Təfəkkir Yaqublunun həbs edilən və acıq aksiyası keçirən Saleh Rüstəmliyin azad olunması telebə ilə 2021-ci il dekabrın 1-de Səbail rayonunda “Fəvvarələr meydani” adlanan ərazidə keçirilən yürüdə istirak edən zəmanət Daxili İşlər Nazirliyinin təməkəndən tərəfindən döyülrək fiziki zo-

zalıqlıq və mənvi teziyilərə məruz qalması barede mərcidiyi esasında Səbail Rayon Prokurorluğununda araşdırma aparılıb.

Bəs Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, aşırıda

zəmanət Təfəkkir Yaqublunun ərizəsində göstərdiyi xüsusat təsdiqini tapmadığından cinayət-prosessual qanunveriliyin təlibinə görə cinayət hadisəsi olmaması esası ilə toplanmış material üzrə cinayət işinin başlanması dekabrın 30-da rədd edilib.

“Azərneftkimyaquraşdırma” ASC-nin səhmdarlarının nəzərinə!

<p